

Nova Pravda

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo:

Ljubljana, Stari trg št. 19. Telefon št. 359.

Izhaja tedensko

Posamezna številka velja 1 krono

Upravištvo: Ljubljana, Građišče 7, I. et. T. 77.

Naročnina: Mesečno 4 K. Inzerati po dogovoru.

Naše stališče.

Naši stranki v tem času, ko vse druge politične skupine barantajo s svojim stališčem, ni potreba šele iskati potov, po katerih naj hodi. Svojo pot ima načrtano v programu „Načela in smer dela narodno-socialistične stranke“, kjer je jasno začetano, na kakšnem stališču stoji stranka napram ustavnim vprašanjem. Vodijo nas kulturni in politični vidiki.

Kar se tiče Slovenije in slovenskega naroda, ne smemo pozabiti, da je čisto polovica našega naroda pod tujim jarmom. Nasilju tujcev bo naš neodrešeni narod kos le tedaj, če bo imel vsaj v kulturnem oziru oporo v odrešenem delu naroda. Ta odrešeni del mora biti zanj viden in se mora udeleževati kot celota. Zato smo proti delitvi komaj združene in poleg tega oskrnjene Slovenije.

Država ni sama sebi namen. Njene naloge so predvsem gospodarskega in kulturnega značaja. Ljudstvo se more gospodarsko razvijati le, če ima v svoji sredi instance, ki njegove pereče zadeve rešujejo v razumevanju položaja. En sam in oddaljen centum je smrt za gospodarski procvit ljudstva. Zato smo za decentralizacijo države in v kolikor to zahtevajo krajevni in provincijalni interesi za gospodarsko samoodločbo.

V upravi smo za popolno demokracijo, za volitev predstojnikov po ljudstvu, ne po imenovanju iz centra, kjer se lahko uveljavijo uplivi oseb, ki doma nimajo nobenega upliva.

Karkoli prejudicira in ovira konstitucijo v teh smereh, vsega tega ne pripoznamo. Ker faktor iz katerega izhaja oblast, je ljudstvo, ne samozvanci.

Ustava mora zajamčiti možnost razvoja demokracije in ne sme ustanovljati nobene institucije, ki bi ovirala demokracijo. V težnjah ustanoviti neizvoljeni senat poleg ljudske zbornice vidimo načrt, ki stremi za tem, da se še tisto pičlo udeleževanje ljudske zbornice v demokratični smeri s konservativnimi elementi v senatu onemogoči. Senat v tej obliki, kot je v načrtu v Beogradu, je potreben le tam, kjer se je bati vrtoglavega radikalizma ljudske zbornice, za katero bojazen pa naša jugoslovanska skupščina še dolgo ne bo dajala povoda.

Vprašanje republike in monarhije je za nas igranje z besedami. Gre za vsebino, za prakso. In v praksi je lahko republika avtokratična, monarhija pa demokratična. V našem slučaju je monarhija pod Karadjordjeviči najmočnejši ujedinjujoči faktor. Zato za enkrat nismo za republiko.

Kulturno bojnih načrtov nimamo. Smo pa proti zlorabi verskega čuta v svrhu pridobivanje politične moči. Pomen verstva za pravost znamo ceniti, četudi ne mislimo, da bi pravost brez verstva ne mogla obstajati.

Glede jugoslovanske ideje smo mnenja, da ta še ni uresničena, ker niso vsi deli naroda odrešeni in ker manjka pod našo streho še en brat: Bolgar. Glede Bolgarov povdarjamo: če bomo razbiti, bomo igrača v rokah tujcev, ki so vsi enaki: Nemec, Lah, Madžar, Francos in Anglež. Vsem tem imponira le moč. Združeni pa bomo močni. Naša moč pa ne sme biti samo zunanja, naša moč naj se kaže s prerojenjem v socialističnem duhu.

Čestitke čeških narodnih socialistov k našemu volilnemu uspehu.

Načelstvo Nar. - soc. stranke je prejelo od osrednjega izvrševalnega odbora češko-slovaške socialistične stranke (češke NSS) sledeči dopis:

Bratskemu izvrševalnemu odboru Narodno-socialistične stranke v Ljubljani.

Značilni uspeh mlade Nar. - socialistične stranke slovenske pri zadnjih volitvah v ustavodajno skupščino kraljestva SHS nas je razradostil.

Čestitamo bratski Nar. - soc. slovenski stranki k pridobljenemu uspehu kot predpogoju še intenzivnejšega razširjenja narodno-socialističnih idej med malim delavnim ljudstvom jugoslovanskim.

Vaš upeh nas toliko bolj navdaja z veseljem, ker postaja tudi naše gibanje v čehoslovaški republiki vedno silnejše. Naša stranka se zaveda, da je mednarodno udruženje vsega slovenskega socialističnega sveta naj-

boljša cesta k upostavitvi lastnega tipa slovanskega socializma.

Osred. izvršev. odboru češko-slovaške socialistične stranke bo izredno milo, ako bode z Vašim gibanjem trajno in v najožji zvezi.

Z bratskim pozdravom za: Tajništvo čehoslovaške stranke socialistične.

V. Klofač, preds.; Šolc Anton, tajnik.

Čestitke bratskih čeških socialistov so nas navdale z odkritosrčnim veseljem. Samoposebi umevno je, da bomo kakor hitro izpeljemo organizacijo naše stranke v Jugoslaviji, obrnili vso pozornost na upostavitve slovanske socialistične vzajemnosti in poslali v to svrhu čimpreje naše delegate v Prago, kjer bodo skupno z našimi češkimi brati postavili konkretno podlago za uresničitev slovanskega socializma.

Popoln polom komunističnega gospodarstva.

Sovjetska vlada je sklenila z ameriškimi kapitalisti pogodbo, po kateri jim prepušča organizacijo vsega gospodarstva in izkoriščanje vsega prirodnega bogatstva v Sibiriji. Po vesteh iz Moskve se bo ta „komunistična“ metoda razširila tudi na evropsko Rusijo ali z drugimi besedami povedano: komunisti so celo Rusijo prodali ameriškimi in evropskim kapitalistom.

Kupčija sama na sebi bi nas ne zanimala, ako bi ne pomenjala priznanja, da komunističen način narodnega gospodarstva po boljševskih metodah ni izvedljiv. In to priznanje niso morda izdali zagovorniki kapitalističnega družabnega reda, niti socialpartijotje ali narodni socialisti — to priznanje so podpisali boljševiki sami — podpisal ga je zbor ljudskih komisarjev v Moskvi.

Ta zadnji njihov korak je tako zanimiv in nam kaže posledice v nepravem času in pri nedanih pogojih izpeljanega komunizma v tako jasni luči, da mu hočemo posvetiti nekoliko več prostora.

Po triletnem brezsmiselnem, državo in narod uničujočem gospodarstvu so voditelji ruskega komunizma uvideli, da tako ne more iti dalje, ako naj cela Rusija ne pogine gladu in mraza. Po triletnem vladanju so ruski komunisti uvideli, da se z rušenjem ne da upostaviti socialistični red in uvideli so, da niso zmožni sami zboljšati svojega zavoženega gospodarstva. Uvideli so, da tudi Rusija brez trgovskih in gospodarskih stikov ne more obstajati in prišlo je to, kar smo mi že davno prorokovali — reakcija, poklon kapitalizmu.

Ker Rusija nima danes nikakih plačilnih sredstev niti zadostnih množin blaga za izmenjavo, so se boljševiki morali ukloniti sili lakote in bede, ki so jo s svojim gospodarstvom povzročili in napravili sramotno ponudbo onim kapitalistom, proti katerim so se tri leta zaganjali. Sovjetska vlada je ponudila inozemskim kapitalistom koncesije glede izrabljanja pri-

rodnega bogatstva v Sibiriji in ker bi nikak trezen kapitalist brez garancij nedotakljivosti ne tvegala svojega kapitala — strojev in zlatnikov — v rešitev komunističnega gospodarstva, je morala sovjetska vlada tudi podati zagotovilo, da ne bo nobenega, na podlagi izdanih koncesij ustanovljenega podjetja niti podržavila, niti konfiscirala, niti socializirala. Obenem se je morala odreči pravici, da bi te svoje obljube lahko kdaj pozneje kršila z novimi odredbami.

Rusija je torej postala kolonija tujega kapitala in to ne morda delavskega kapitala, temveč zasebnega kapitala ameriških in evropskih milijonarjev in milijarderjev. Leninova vlada, ki pošilja s vsakega shoda in vsakega zborovanja grom in bliske na zapadne države, ki se nočejo ločiti od zasebno-kapitalističnega gospodarstva. Leninova vlada, ki je stalno hujskala delavstvo, da naj z revolucijo izpodbije tla temu zločinskemu izkoriščevanju, ta vlada je po triletnem gospodarstvu v lastni državi prišla tako daleč, da ne vidi druge rešitve pred grozečo katastrofo, kot poklicati ravno isti kapital na pomoč in svoje bogatstvo izročiti v roke kapitalističnim izkoriščevalcem.

Večjega ubožnega spričevala, kot s tem svojim korakom, si boljševiška vlada ni mogla postaviti. Medtem, ko se je z gesli in praznimi frazami borila proti zapadnemu kapitalizmu, je svojo lastno državo tako popolno uničila, da ji ni preostalo drugega, kot obrniti se s ponižno prošnjo na one, pred katerimi je hotela rešiti svet s svojimi zmedenimi komunističnimi idejami.

Polom sovjetskega gospodarstva mora sedaj priznati vsakdo, kdor noče vedoma in hote biti slep. Pohod rdečih armad na zapad v svrhu rušenja evropskega in svetovnega kapitalizma se je torej končal, kot smo prerokovali in kot se je končati moral. Danes prodira zmagovito kapitalizem v Rusijo mesto, da bi zmagovito prodiral socializem v kapitalistične države.

Republika ali monarhija?

Ali je treba toliko govoriti in pisati o potrebi jugoslovanskega edinstva? Ako bi bila večina jugoslovanskega naroda že pred prevratom jugoslovanskega mišljenja, bi se danes lahko posvetili važnejšim vprašanjem, gospodarskega, socialnega in kulturnega značaja. Ker se nas narodnih socialistov tiče, smatramo jugoslovansko edinstvo kot nekaj samoposebi umevnega. Po takem edinstvu, po čim tesnejšem skupnem življenju z našimi brati Hrvati in Srbi in tudi Bolgari smo hrepeneli že pred napovedjo vojne, posebno pa med vojno, ko so bratje Srbi, bijoči boj za svoj obstanek, obenem bili boj za našo osvoboditev. Kdor je takrat z veseljem srceš se v boj proti Srbom, pa naj si je bil Slovenec, Hrvat ali Bolgar, ta je bil navaden hlapec nemškega imperijalizma, ter je vede ali nevede pomagal pri uničevanju Slovanov. Izgovori gor, izgo-

vori dol! Priznam, da vsakemu ni bila usoda mila, da bi mogel koristiti bodoči Jugoslaviji s tem, da je v vojski zaviral in oškodoval Avstrijo, kjer in kadar je mogel ter tako ohraniti svoje narodno prepričanje čisto, pa bodisi v ujetništvu, ječi ali bolnici. Ravno tako pa je na drugi strani gola resnica, da so nahujskani hlapci šli v boj za Nemce kakor levi, pri čemur pa ne pade krivda toliko na nje, kakor na one, ki so jih navduševali za bratomorno klanje. Izgovor tu ne drži. Nihče ne more prisiliti, da govorim ali pišem proti svojemu prepričanju! Raje si izvolim ječo ali smrt, kakor gonim v smrt brate proti bratom — za interese nasilnega tujega naroda. Če se bodo komunisti izneverili svojim principom s tem, da prisežejo kralju zvestobo, ker sicer izgube svoje mandate, je to nekaj drugega, posebno še, ker za republiko kljub temu lahko glasujejo.

Razširjajte „NOVO PRAVDO“!
Pridobivajte naročnike!

Hočemo reči: dobri in zanesljivi Jugoslovani so danes samo tisti, ki so bili taki že pred 1914. letom in tekom vseh dolgih in težkih vojnih let. Vsi drugi so oportunisti, ki se kakor pes prilagodujejo svojim gospodarjem, danes temu, jutri onemu. Kdor je postal Jugoslovan šele oktobra 1918. leta, izvzemši nevedno in zapeljano ljudstvo, temu ne moremo zaupati, ker je tak človek zmožen vsega, tudi najhujšega. Zato si moramo ljudi, ki igrajo ali hočejo igrati kako vlogo v našem javnem življenju, dobro ogledati. Narodni socijalisti se takemu pregledovanju radi podvržemo, ker v tem pogledu nismo menjali svojega prepričanja. Je treba samo vprašati: kaj je bila narodna delavska organizacija, kaj narodna socijalna zveza, kaj društvo „Bratstvo“, kaj narodna socijalna mladinska organizacija? Ali bi avstrijska vlada ta društva razpuščala in njene funkcije preganjala, ako bi bila patriotska? Dovolj o tem!

Kar smo bili, smo ostali! Zato na svojih zborovanjih še nikdar nismo prišli v položaj, da bi bili primorani utemeljevati svoje jugoslovansko stališče. Naši pristaši, četudi ponekod sami, mezdni delavci, ki niso imeli sreče uživati boljše izobrazbe, so globoko uverjeni, ne samo, da moramo biti Slovenci tesno združeni z brati Hrvati in Srbi, temveč tudi, da je naša največja nesreča, da iz maščevalnosti ne pritegnemo v svoje vrste tudi bratov Bolgarov, brez katerih jugoslovansko ni popolno in da zanemarjamo zveze z ostalimi Slovani, zanašajoč se raje na pomoč zapadnih imperijalistov. Naš proletarec čuti instinktivno, da je velika pogreška naše oficijelne politike ta, da stoji bliže Italiji nego Bolgariji, Poljski in Rusiji in da smo zelo kratkovidni, ako ne uvidevamo, da bazira naša alianca z zapadnimi silami samo na interesih ter da je treba iskati bratske aliance z velikim slovanskim svetom. Naš delavec, čeprav nima dosti časa baviti se s politikom, je boljši politik od vseh naših vodilnih politikov, ki so iz politike napravili navadno verižniško družbo, pri kateri pa imajo še to smo, da jih bolj pretkani in zviti tuji diplomati pri vsakem kšeftu osleparijo.

Pa povrnimo se k temi! Mi predvojni Jugoslovani stremimo v tem času po močni edinstveni Jugo-

slaviji, zgrajeni iz kamna in ne iz kart, da rabimo besede ljubljanskega župana. Zategadelj mora pasti precej točk, ki jih vsebuje predloženi ustavni načrt. V tem načrtu so važni členi, ki govore o pravicah kralja. Mi smo na shodih povdarjali, da smo načelno za republiko, da pa bomo z ozirom na težko stanje, v katerem se nahaja danes naša država, glasovali za demokratsko monarhijo, v kateri ima vse pravice v rokah ne kralj, temveč ljudstvo ki jih izvršuje potom svojega parlamenta, kot najvišje instance v državi.

Svetovna vojska je zrušila vse absolutistične monarhije s parlamentom na papirju. Iz ljubezni do Jugoslavije moramo biti za to, da je kralj ravno tako kakor vlada, oziroma v republiki tudi predsednik, samo izvršilen organ sklepov parlamenta. Nič več in nič manj. Parlament kot najvišja instanca naj kontrolira kralja in ne narobe. Smo torej za kralja z istimi funkcijami in pravicami, kakor jih ima v republikah predsednik. Taka državna oblika ima za nas Jugoslovane v sedanjem času tri prednosti: 1) Bratje Srbi ohranijo svojo junaško in priljubljeno dinastijo, ki se je stekla veliko zaslug v osvobodilnem boju Srbije; 2) Izognemo se neprestanim volitvam predsednika republike, ki vznemirjajo duhove, pogosto ovirajo normalno življenje in stanejo ogromno denarja; 3) Ni nam treba s svetilko iskati predsedniškega kandidata, ki ga majka Jugoslavije menda še ni rodila, in če bi ga, bi morali za številne strankarje vsak dan spletati biče, da bi jim vtepli v glavo, da predsednik republike ne more pripadati vsaki stranki in vsakemu plemenu, ker bi bilo sicer toliko republik, da bi se lahko dan in noč klali med seboj, če bi nas že prej ne pohrustali bodisi Italijani, Nemci ali Madžari, oziroma združeni neprijatelji.

Sedaj moramo iz ljubezni do Jugoslavije ravnati trezno in pametno. Strankarski interesi ne smejo pri tem igrati prav nobene vloge. Čimprej se to vprašanje reši, tem prej se bomo lahko lotili drugih važnejših vprašanj: gospodarskih, socijalnih in kulturnih, katerih pravilna izpeljava bo vodila k sreči in blagostanju jugoslovanskega naroda. In to je naš končni cilj.

Na pomoč Rusiji.

(„Volja Rusija“ v št. 14. z dne 28. okt.)

Obračamo se k vesti celega sveta. Ne moremo in nočemo verjeti, da je otrpnila naproti razmeram v Rusiji, proti ruskemu narodu.

Rusija strada. Naša mesta izumirajo vsled bolezni in lakote. Naši otročiči, brati, sestre, očetje in matere umirajo na razvalinah naših mest.

Lakota, z vsemi svojimi posledicami je prodrla že do vasi, kjer so doslej živeli kmetje še razmeroma dobro.

V tem letu se je pripojila, k vsem grozotam ruskega življenja še slaba letina, ki je zadela velik del Rusije.

Niti onih drobtin, ki so jih doslej dobivala mesta z vasi, ne bo več.

Bliža se zima, najstrašnejša od vseh zim, kar jih je doživela Rusija za časa boljševiškega režima.

Tam ni ničesar. Ničesar tamkaj ne bo. Kuriva ni pripravljena, živili ni niti za danes. Strašno je pomisliti na jutri!

Naš narod, to najboljše, kar je v narodu, cvet našega naroda, ponos naše kulture — živi žalosno življenje in umira s strahovito brzino od gladi in vseh njegovih posledic.

Ni takih epidemij, ni takih bolezni, ki bi sedaj ne razsajale po Rusiji kot posledica triletnega trajnega gladovanja, ki je izpodjedlo silo celega naroda.

Mi tukaj, v Evropi — smo slaboten odsev strašnega, vnebovpijočega stanja, ki sedaj vlada v Rusiji.

Preslaboten, preubog je človeški

jezik, da bi mogel opisati goro trpljenja, ki se je zgrnila nad celim narodom, ki ni ničesar zakrivil.

In mi, ki živimo kot begunci v zapadni Evropi, a smo z vso dušo in vsako mislijo v Rusiji pri svojem narodu — mučeniku ne moremo drugače, kot da vsak dan kličemo k javnemu mnenju Evrope.

V tem vprašanju, v vprašanju rešitve teh, ki gladi umirajo, nočemo poznati niti politike, niti diplomacije — mi govorimo, mi kričimo, mi ročimo: „Pomagajte Rusiji! Dajte Rusiji jesti!“

Večkrat smo že v stolpcih svojega tiska opozarjali na to vprašanje, večkrat kazali na možne vrelce hitro organizirane pomoči.

Tudi sedaj se obračamo ne k vsemogočnim vladam, temveč k narodom, k najboljšemu delu naroda — k demokraciji.

Hitro pomoč ruskemu narodu lahko nudijo močne sindikalne organizacije, društva, Rdeči križi.

Smo prepričani, da se pri dobri volji najdejo sredstva za to pomoč. Mislimo, da mora imeti ta pomoč, bratska pomoč umirajočemu, značaj — rekli bi — nagle zdravniške pomoči.

Potrebna je množica prenosnih kuhinj, ki bi — potujoče po mestnih ulicah — razdeljevale toplo juho in kruh in ravnotako potrebne so kuhinje v vlakih, ki bi potovale od mesta do mesta in jih prehranjevale.

Potrebna so desinfekcijska sredstva in zdravila, ogromno zdravil, ker v Rusiji zdaj ni ničesar.

In končno so potrebni požrtvovalni ljudje: zdravniki, ranocelniki, sestre in bratje — strežniki.

V vsaki zemlji in v vsaki organizaciji se lahko stori središče, kjer bi se najemali ljudje, kjer bi se zbirala sredstva in se odpravljali „vlakih hitre pomoči“ v Rusijo.

Možnost stroge kontrole, da bi hitro hrano in zdravila res dobilo prebivalstvo z mest in dežele, je dana.

Vemo, kako velikodušno so ameriška dobrodelna društva nudila pomoč stradajočemu poljskemu prebivalstvu.

Ne dvomimo, da bi velika ame-

rikanska demokracija prispela na pomoč tudi Rusiji.

Potrebno je pa takojšnje delo, prebuditi se mora svetovno vest.

Poginjamo, ali naš pogin se bo nedvomno maščeval na usodi ostalih narodov.

Verujemo, da se bodo v strašni uri, ki jo preživlja sedaj ruski narod, našli ljudje, ki mu pojdejo na pomoč.

V ravnokar minulih letih svetovne vojne je človeštvo pokazalo nezaslišano okrutnost in zlobo — mora opustiti te čute.

Naj narodi pokažejo, da vojna še ni ubila vseh človeških čustev.

Svetovna pomoč Rusiji z živili in zdravili — to je problem, ki ga stavljamo pred svetovno demokracijo na dnevni red, da ga presodi.

Zadnji dogodki v Pragi.

Dogodki, ki jim pričuje Praga od četrtka dalje, niso takšne važnosti, kakor brni telegraf in razlaga telefon, ki se ga poslužujejo — Nemci ne gre za drugo, kot za prepričanje med socijalnimi demokrati in komunisti radi Lidovega doma. To je pravzaprav prepričanje med socijalističnimi voditelji. Prepričanje vrste pa navadno plačuje nezavedna masa, katere je takoj dovolj tam kjer gre za špekakel.

Ko so komunisti vrgli iz tiskarne v Lidovem domu lastnika koncesije, je ta šel na obrtno oblast ki je dala tiskarno takoj zapreti (kar je bilo v redu, ker se brez koncesije v tiskarnah nesme obratovati). Ko so prišli izvršilni organi so se komunisti v Lidovem domu uprli in začelo se je zmerjanje in pretep pred hišo. Radovedneži so bili takoj na mestu. Gruča narašča z njo pa tudi razpoloženje, ki so ga začeli izrabljati komunistični agitatorji in generali. Ti sklenejo štrajk, seveda generalni štrajk. Da bi se jim posrečil, je treba premotiti delavstvo, ki je v masah združeno ravnotako nerazodno kakor vsaka masa. Premotiti ga je treba da pozabi, da gre le v njem vzbuditi občutek, da gre za socijalistične oziroma komunistične cilje, kar se najlažje zgodi, če se vrže med delavstvo geslo o 30% povišanju plač. S tem zahtevkom so hoteli voditelji zakriti pravi namen zadeve ter potegnili v akcijo celokupno delavstvo. Potem ko je bilo vse delavstvo v akciji, bi se dalo govoriti tudi o čem večjem. Toda do tega ni prišlo. Delavstvo ne se da več kavarniškim politikom na hmance vsaj ne v zadostnem številu.

In zato se ni v Pragi zgodilo nič drukt da se je par sto fakinov ki sicer podpirajo vogale različnih delov vele-mesta, pretepajo s stražniki. Streljali so seveda tudi. Da so med množico, ki ni nikjer presešla števila 1000, takoj znašli tudi Muna in bogati komunistični advokati, je resnica, ki se razume sama ob sebi. Ti pa so jo pobrisali takoj po prvih streljih in tekli v parlament in klicali na pomoč dr. Šmerala, ki je bil tamkaj skrit.

Posledica spopada komunistov s policijo je bilo precej težko in lahko ranjenih ter izguba delavstva na mezdih. Marsikdo bo imel vsled tega žalostne božične praznike. Drugače pa je ostalo vse pri starem. Obrati delajo, do nasilja je prišlo le tu in tam in kjer se je to zgodilo, je bilo delo prekinjeno le za nekaj ur.

Komunisti so zopet enkrat poskusili svojo moč. Uspeli pa niso. Njihova sila se manjša od dne do dne. Včasih je bil trušč v delavski javnosti, če bi se bil kdo upal govoriti o slabih razmerah v Rusiji. Sedaj pa odkar je spregovorila komisija delavcev, ki se je vrnila iz Rusije, je vse tiho in mirno. Ljudstvo je sito nemirov in razburjenja. Čehoslovaška republika se kljub takim epizodičnim dogodkom ustalja in čehoslovaški komunisti bodo imeli kmalu večji nos kot ruski boljševiški židje.

Kakor so bili zadnji dogodki malopomembni tako je vendar gotovo, da bodo trosili sovražniki češke države v svet vesti o puču, ki ga pa ni bilo. Pač! Puč je bil in je še — v poročilih nemških agitatorjev. Do teh pa nam ni. (Po Jugoslaviji.)

Politično.

Dr. Korošec odstopil.

Beograd, 12. dec. Poluradno se javlja: Prometni minister dr. Korošec je podal ministérskemu predsedniku dr. Vesniću svojo ostavko. V pismu, katero je dr. Korošec poslala ministérskemu predsedniku, javlja, da jo demisijski zato, ker poslovnik za konstituantno ni izdelan v duhu zakona in ker ga je sestavil parlamentarni odbor narodnega predstavništva, ki je že davno razpuščen. Poslanci Jugoslovanskega kluba s poslovnikom niso bili zadovoljni in so zahtevali, naj dr. Korošec poda ostavko. Mislimo, da se bo vsakomur, ki ima kaj opraviti z železnicami in prometom, z odhodom dr. Korošca iz prometnega ministertva, odvalil kamen od srca.

Klerikalna taktika.

Gosar žanje uspehe. Dr. Korošec se je moral umahniti iz centralne vlade in nastopiti proti poslovniku, ki ga je lastnoročno podpisal. Prilagoditi se bo moral še v marsičem mladim klerikalnim radikalcem. Nam se zdi, da je navidesno nesoglasje v klerikalni stranki le prozorna igra. V resnici so si pa edini stari in mladi — reakcionarji in revolucionarji. V dosedaj politične moči v državi so dostopni vsaki taktiki, tudi Radičevi. S svojim postopanjem pa si bodo go-

tovo spletli bič, ki bo končno padel po njihovih lastnih plečih, ker takih burk se je ljudstvo že naveličalo.

Demokrati in pokrajinska vlada.

Dokler so imeli demokrati moč v rokah, nikdar niso zahtevali, da se mora pokrajinska uprava odpolitizirati, dasi so imeli za to dovolj priložnosti. Svoje nazore so izpremenili šele sedaj, ker so pri volitvah propadli in ker čutijo, da njihova zvezda od dne do dne hitreje ugaša. Gg. Ravnar in Ribnikar ostaneta seveda še nadalje v nestranski vladni. Pač tako, kakor boljše kaže! V tem so demokrati docela enaki klerikalcem.

Špijonaža v Zagrebu.

Zagreb, 13. decembra. Nedavno je bil tukaj aretiran bivši državni pravdnik Accurti in njegova soproga in še nekatere druge osebe radi protidržavnega delovanja. Pred kratkim je bil aretiran pri prehodu preko Drave človek, o katerem se je izkazalo, da je rodom Čeh z imenom Havelka. Aretiran je bil vsled suma špijonaže in je bil odpravljen v Zagreb kjer so ga zaslišali. Pri njem so našli pisma za barona Lepela v Samoboru in za neko osebo v cementni tvornici v Podsusedu. Priznal je, da je prišel iz Madžarske, da prevzame pisma od gospe Acertijeve in da jih odnese v

Budimpešto, dalje tudi, da se peča s špijonažo in da sta ga na Hrvaško poslala madžarska kapetana Pekleve in Horvat. Pri njem so našli madžarski zemljevid okolice Kapošvara. Preiskava je pokazala, da ima družba v Budimpešti in v Zagrebu svoja gesla za spoznavanje. Redarji so spremili Havelko do gospe Accurtijeve, da bi dobil od nje pisma po kateri je prišel gospa pa ga je prosila naj pride drugi dan, ker ji njen mož sporoča iz Beograda naj počaka, ker ima zelo važne informacije, da jih pošlje preko Drave. Drugi dan so redarji zopet pripeljali Havelko k Accurtijevi, ki mu je v prisotnosti profesorja Šufajla diktirala pisma politične vsebine za madžarsko vlado. Ko je odhajal je opozarjala gospa Accurtijeva Havelko naj bo oprezen. Ko so Havelki vzeli pismo, so konstatirali, da je to prazen list papirja pisan s kemično tinto. Pismo so nato razvili kemičnim potom ter je bil v njem v nemškem jeziku očrtan naš politični, gospodarski in vojaški položaj. V zvezi s tem pismom se je izvršila aretacija vseučiliškega profesorja Šufajla ter drugih 12 oseb. Med njimi se nahajajo dijak Milan Galovič, hrivec Strommer, ki je priznal, da je po Galovičevem naročilu vodil dobrovoljce na Madžarsko za Horthyjeve legije. Preiskava je dognala, da je bila glavna črta za prehod madžarskih agentov Zagreb, Dunaj in Budimpešta. Iz Madžarske pa so prihajali preko Medjimurja in pri Osjeku preko Drave.

Škof dr. Mahnič umrl.

Zagreb, 1. dec. Danes zjutraj ob 8. uri je umrl v nadškofijski palači po dolgi in težki bolezni krški škof dr. Anton Mahnič. Pogreb se bo vršil v soboto ob 9. uri. Tačas bo truplo, ki ga bodo balzamirali, izpostavljeno v dvorani nadškofijske palače.

Odstavljenje Bana Laginje. — Odstopno pismo.

Beograd, 12. dec. V imenu Nj. Vel. kralja Petra I. po milosti božji in volji naroda kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, Mi Aleksander, naslednik prestola, na predlog predsednika našega ministra za zunanje stvari ter po zaslišanju našega ministerskega sveta razrešavamo od dolžnosti bana Hrvatske in Slavonije dr. Matka Laginjo, ter ga stavljamo na razpoloženo. Predsednik našega ministerskega sveta, naš minister za zunanje stvari naj izvrši ta ukaz. — V Beogradu, 11. dec. 1920. — Aleksander, naslednik prestola; dr. Vesnić, l. r.

Diplomatični spor s Holandsko.

Beograd, 13. dec. Naša vlada je svoj čas izgnala iz Jugoslavije holandskega podanika Rappaporta, ker je nastopal med vojno skrajno sovražno proti Srbom. Ker se je holandski poslanik zavzel za Rappaporta je prišlo med njim in našo vlado do diplomatičnega spora, ki se je v zadnjih dneh tako zaostri, da je zahteval holandski poslanik od naše vlade svoje listine. — V zvezi s to afero je bil umirovljen danes pomočnik zunanjega ministra Popovič, ki je s svojim postopanjem v prvi vrsti zakrivil spor.

Sprememba v deželni vladi.

Uradno se javlja: Predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Brejc je poslal večeraj 13. t. m. na ministrskega predsednika dr. Vesniča brzojavko, v kateri mu z ozirom na demisijo ministra za promet dr. Korošca javlja, da dajejo tudi on kot predsednik deželne vlade za Slovenijo, kakor tudi poverjenik za uk in bogočastje dr. Karol Verstovšek, poverjenik za javna dela ing. Dušan Serbec in poverjenik za kmetijstvo Jakob Jan svoje mandate na razpolago. Do nadaljne odredbe od strani centralne vlade bodo imenovani vodili svoje posle.

Otvoritev konstituante.

Beograd, 12. decembra 1920.

Danes na dan otvoritve ustavodajne skupščine so bile belgrajske ulice okrašene z jugoslovenskimi in na-

rodnimi zastavami. Pred poslojtem konstituante se je celo uro pred otvoritvijo seje nabralo mnogobrojno občinstvo, ki se je razdelilo na dva dela, tako da je tvorilo špalir skozi kate-rega so šli ministri in za njimi poslanci v manjših skupinah v poslojpe konstituante.

I. seja ustavodajne skupščine se je začela ob desetih. Vse lože so bile prenapolnjene, v novinarskih ložah pa je bila prava gnječa. V dvorani so bila poslanska mesta večinoma zasedena. Skrajno levo so zasedli komunisti, ki so okrasili svoje prsi z rdečimi kardami. Poleg njih so sedeli poslanci zemljeradniške in seljačke stranke, dalje v sredini na enem krilu levice in na enem krilu desnice pa so zavzeli mesto demokratje, potem pa radikali, dočim so skrajno desnico okupirali socialisti in Jugoslovanski klub, ker niso imeli mesta na levi. Za radikali je sedelo sedem poslancev bosanskih težakov. Muslimanska stranka je zavzela mesta v sredini za demokrati. Med demokrati in seljaki so sedeli republikanci.

Od prisotnih poslancev je prvi izpregovoril dr. Milan Rojc: Gospoda, poslanci! Po predpitu poslovnika se mora izvoliti predsednik po starosti. Dovoljujem si predlagati gg. poslancem g. Nikolaja Pašiča za začasnega predsednika. (Burni živjoklici in ploskanje.)

Nikola Pašič: Gospodje poslanci! Zahvaljujoč se vašemu zaupanju in Bogu ko zavzamem to značilno mesto vas prosim, da mi dovolite, da pri tej priliki izpregovorim nekoliko besed Gospoda poslanci! V zgodovini našega troimenskega naroda ni bilo značilnejšega in večjega zgodovinskega momenta, kakor je ta, v katerem se nahajamo sedaj. Naš narod je po svojih poslancih pozvan, da utrdi temelje naše bodoče države in da zavaruje vsa politična in državljanska prava, prava našega troimenskega naroda brez razlike na vse državljane, ki živijo v naši domovini. Naša mila domovina je dolgo živela vključena v druge države služila je tuji gospodi in delala za tuje narode. Sedaj je hvala Bogu, preliti krvi in pomoči naših zaveznikov osvobojena ter zedinjena. (Burno ploskanje in živjoklici.) Usoda naše bodoče države in našega naroda je postavljena v vaše roke. Ako jo bomo vodili umno in po izkušnjah zgodovine, bomo mogli najti pot našega napredka in razvitka, pot, ki nas bo hitro dovedla v vrsto najnaprednejših narodov, ki bo brzo ustvarila svobodo in blagostanje v našem narodu. To delo je dosti težko, ako pa bo dobra volja pri nas vseh, da ustvarimo osnovo, ki bo nudila možnost razvitka vseh naših sodržavljanov, potem bomo ta posel lahko izvršili, ako nas bo vodila blagost in izkušnja, ako bomo strpljivi in složni z vsemi našimi brati. Gospodje poslanci! Mislim, da bo naš troimeni narod, ki je toliko pretrpel, porabil ta moment, ko je usoda v njegovih rokah, da bomo ustvarili napredno in svobodno državo, ki bo popolnoma zadovoljevala naš narod in vse napredne narode, ki bo zadovoljila naše zaveznike in da bomo vlihi strah onim, ki mislijo, da nas bodo razkrojili. (Ploskanje.) V tem imenu želim konstituanti srečno delo in slavo. Po poslovniku je treba, da izberete štiri tajnike. (Čujejo se glasovi: Kandidirajte jih vi!) Prosim vas, da poslušate njih imena. Jaz vseh ne poznam, prošil sem pa poslance, da mi navedejo imena onih naših drugih, ki so najmlajši med nami. Imenujem gospode Nikola Periča, dr. Svetoslava Mijatovića, Borislava Štebljanina in Vladimirja Pušenjaka. (Izvoljeni tajniki zavzamejo takoj svoja mesta.) Gospodje poslanci! Po členu 1. začasnega poslovnika prosim gospode poslance, da oni, ki imajo svoja pooblastila, izročijo ta pooblastila predsedništvu. Potrudil sem se tudi, da sem dobil izpisek, ki je predpisan. Ko bodo gospodje poslanci izročili svoja pooblastila in ko bom videl, koliko jih je prišlo, bom odredil prihod-

njo sejo za jutri ob šestnajstih. Prosim gospode poslance, ki imajo svoja pooblastila, da jih izročijo predsedništvu. (Poslanci izročijo predsedništvu svoja pooblastila.) Oni gospodje poslanci, ki niso mogli izročiti pooblastil, naj jih izvolijo oddati tajnikom. Sedaj zaključim sejo in odrejam za jutri ob šestnajstih. Prosim gospode poslance, da pridejo vsi na sejo. (Burni živjoklici.) Poslanec Večeslav Valder: Živela Jugoslavija! Poslanci komunistične stranke: Živela sovjetska republika!

Seja, ki je potekla popolnoma mirno je bila zaključena ob pol 11. uri dopoldne.

Po seji se je vrila svečana služba božja. Na ponedeljkovi seji (ob 16. popoldne) se bo volil vertifikacijski odsek.

Pogajanje za novo vlado.

Beograd, 14. dec. Danes dopoldne se je sestel ministerski svet, ki se je bavil z notranjimi vprašanji in z demisijo vlade. Ministerski svet je sklenil, da poda dr. Vesnić ostavko svojega kabineta, ki ga je sestavil pred tremi meseci, ker je izvršil svojo dolžnost. Min. predsednik dr. Vesnić je takoj odšel na dvor ter predložil regentu demisijo vlade. Regent je pooblastil ministrstvo dr. Vesniča, da vodi posle dalje, dokler se ne sestavi nova vlada. V parlamentarnih krogih se govori, da bo regent poveril sestavo nove vlade g. Nikoli Pašiču, vendar pa menijo, da Pašič ne bo sprejel mandata in da bo novo vlado sestavil g. Stojan Protić.

Beograd, 14. dec. Danes popoldne sta se sestala Nikola Pašič in Ljuba Davidović kot pooblaščenca svojih strank, da pričeta pogajanja za sestavo nove vlade. G. Pašič se je razgovarjal tudi z zastopniki jugoslovanske muslimanske organizacije in z dr. Korošcem, g. Davidović pa se bo posvetoval z zemljeradniško stranko in eventuelno s socialisti. Službena pogajanja se začno šele v nekoliko dneh, ko se položaj malo razbistri.

Masaryk kot posrednik med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Praga, 14. dec. „Čas“ doznava od člana bolgarske delegacije nastopno: Bolgarski ministerski predsednik Stambolijski je dospel v Prago, da bi naprosil predsednika Masaryka, ki ga smatra za največjo slovansko avtoriteto, naj posreduje med bolgarsko in jugoslovansko vlado. Ministerski predsednik Stambolijski je celo za federacijo z Jugoslavijo. Bolgarija ne zahteva teritorialnih koncesij. Želi samo, da se zajamčijo Bolgarom v Jugoslaviji pravice njihovega jezika in vse druge pravice, ki so v mirovni pogodbi določene za narodnostne manjšine. Stambolijski je prepričan, da ni izključeno bolgarsko - jugoslovansko prijateljstvo. Posredovanje Češko - slovaške pa bi se sprejelo v Sofiji in v Beogradu.

Avtonomija Slovaške.

Praga, 14. dec. „Lidove Novini“ naznanjajo, da prevzame v kratkem upravni odbor upravo Slovaške, za čigar predsednika je določen sin predsednika republike Ivan Masaryk.

Ponesrečena komunistična stavka na Češkem.

Praga, 13. dec. Današnji dan je potekel mirno. V delavnicah se več-

noma dela. Le v Kladnu traja splošna stavka dalje. Komunisti so zasedli samostan, župnišče, bivše cesarjevo posestvo in poslojpe svete vojske. Nekomunistični rudarji so davi šli na delo.

Praga, 13. dec. Stavka v Pragi je skoraj popolnoma pojenjala. Le v par podjetjih delo še počiva. Popolna stavka je le še v Kladnu in v dveh drugih manjših industrijskih krajih. V Brnu je stavka zelo nepopolna.

Dnevne vesti.

Praznovanje regentovega rojstnega dne na šolah. Na dan regentovega rojstnega dne 17. t. m. se za vsa solsko mladino vseh šol daruje šolska sv. maša z zahvalno pesmijo in državno himno. Po maši naj se vrši po vseh šolah primeren nagovor na mladino. Ta dan je pouka prost.

Eno-dvo- in desetkronske bankovce vzame finančna uprava iz prometa do 1. januarja 1921. Tozadevna naredba se razglasi, čim pride z Dunaja zadostna količina tam naročenega novega kovanega denarja. Državne blagajne bodo sprejemale te stare cunje, ki že nimajo več nobene oblike iz prometa. Križ je zlasti z dvokronskim bankovci, ki nosijo vsakovrstne žige, pri katerih človek nikdar ne ve, če so pravi ali ponarejeni. Radi tega se jih tudi povsodi branijo.

Prehranjevalne razmere v sovjetski Rusiji. Petrograjski listi priobčujejo članke o prehranjevalnih težkočah v Petrogradu in Moskvi. V javnih kuhinjah dobijo gostje samo še nekako želiščno juho. Z ozirom na kritični položaj je Lenin zaukazal novo oddajo moke. V Moskvi je položaj tako grozilen, da je mestni svet na svojo roko sklenil razdeliti še ostale borne zaloge med prebivalstvo. Seveda je sovjetska vlada dala nato moskovski mestni svet zapreti.

Egiptovska tema, vlada na najprometnejšem delu bele, toda navzlic temu blatne Ljubljane — na Marijnem trgu. Prostrani trg razsvetljujejo štiri leščerbe, ki gore vsaka na enem koncu trga, tako da se vidi ravno tista luža, ki je pod dotično svetilko. Trg sam pa je teman kot kaka hribovska vas.

Ziri. Stanovanjska beda postaja tudi pri nas vedno občutnejša. V Zireh in v okolici prebivajo po večini mali obrtniki in čipkarice. Obrtniki imajo male hišice, ki zadostujejo komaj za njihovo družino. Isti slučaj je tudi pri malih okoliških kmetih, ki tudi ne morejo navadno oddati niti sobe. Letos je prišlo v Ziri več finančnih uslužbencev, ki so se morali deloma zadovoljiti z najskromnejšimi luknjami, ako nočejo plačevati visoke cene za hotelske sobe. Pri tej stanovanjski bedi pa stanuje gospod župnik v dvanastopnem župnišču sam in ni v župnišču niti prostora za kaplana, ki stanuje v privatni hiši gospoda Primožiča. Svoječasno sta pa v župnišču stanovala župnik in poleg njega obadva kaplana. Mislimo, da bi bilo tudi sedaj umestno, da se gosp. kaplan, pa tudi organist preselita v župnišče, stanovanje naj se pa odda kakemu državnemu uradniku.

Izdaja konzorcij „Nove Pravde“.

Odgovorni urednik: H. Sever.

Tiska Zvezna tiskarna v Ljubljani.

The Rex Co.
Gradščina štev. 10,
Ljubljana.

Pozor!

Naročniki: Javite vedno in takoj kadar ne dobite lista. Izslediti moramo vsako zlorabo. Mi Vaš pošiljamo list točno in redno. Pri pošiljanju naročnine navedite številke, ki so na naslovnem listku.

Somišljeniki: Vsak, kdor je pravi pristaš stranke mora biti naročnik »Nove Pravde«. Naše glasilo zahtevajte v vsakem javnem lokalu. Lokale, kjer ne dobite našega glasila, ne posečajte. Razširjajte »Novo Pravdo« in pridobivajte naročnike, da nam bo v nedoglednem času mogoče izdajati dnevnik.

Nove prav lično izdelane karte za otroško igro
„Črni Peter“
 se dobe v trgovini Blanca Nemetz Ljubljana, Mestni trg 8. Cena 10K.

„NOVA PRAVDA“
 ne sme manjkati v nobeni slovenski hiši.

Vjekoslav Gjurin
 brivec
 Maribor, Jurčičeva ulica šte. 9
 se cenjenemu občinstvu najtopleje priporoča v obilen obisk.

Priporočajoč dobro postrežbo, vedno sveže pivo, domača pristna vina in dobro kuhinjo po zelo znižanih cenah, prostim za obilen obisk
FRANJO STIKLER
 Restavracija juž. kol. Maribor.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da imam v zalogi vedno svežo svinjsko mast in debelo slanino, kakor tudi žive dobro rejene svinje.
Leskovar Franjo
 gostilničar in mesar v Pragerskem.

Če želite dobro in poceni blago za obleke po meri, sukno, platno, perilo, nogavice itd., obiščite trgovino
Carl Worsche
 Maribor, Gosposka ulica šte. 10

Jadranska banka
 sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
 Prezema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.
 Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji tu- in v inozemstvu

 Najlepše in najcennejšo darilo za Božič
Moj zverinjak
 knjižica našim malim za zabavo in pouk s 45 slikami in k temu spadajočim besedilom
Cena 20 kron.
 Dobiva se v Ljubljani v Zvezni knjigarni, Marijin trg 8
 Zvezni tiskarni, Stari trg 19, I.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril na oglu Gosposke in Slovenske ulice v Mariboru novo preurejeno trgovino z manufakturnim blagom na drobno in debelo.
 Imam v zalogi vsakovrstnega sukna in platna za moško in žensko obleko, kakor tudi v to stroko spadajoče predmete. Pridite in prepričajte se v trgovini **NABERGOJ**, trgovine z manufakturnim blagom.

Jadranska Banka podružnica Maribor.
 Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prezema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.
 Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb; Trst, Wien.
 Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

IMPORT in EKSPORT
 Priporočam cenjenemu občinstvu zalogo kave, čaja, kakava, čokolade, pristne domače ječmenove kave.
 Prosim za obilen obisk.
Centner Anton, Import in Eksport
 Maribor, Vrtna ulica 8.

Priporočamo trdko
Josip Petelinc
 Ljubljana, Sv. Petra nasip šte. 7
 Tovarniška zaloga rivalnih strojev za obrtno in rodbinsko rabo ter njih posameznih delov. Potrebščine za kolesarje, šivilje, krojače, čevljarje na veliko in na malo.

Priporočam vsake vrste klobase, svinjsko gnjat, pravo svinjsko mast, in svežo slanino.
Rudolf Welle
 tvori lška prekaževalnica in klobasičarna
 Krčevina pri Mariboru.

Priporočam slavnemu občinstvu svoj nov otvoren čevljarski lokal.
 Imam v zalogi elegantne ženske čevlje lastnega izdelka. Prodaja najrazličnejših vrst usnja
JOSIP SULIČ, Maribor, Aleksandrova ul. 30
 Salon modernih čevljarskih izdelkov,

Razno drobnarijo, toaletne predmete, stročnice in papir za svačnice, potne košare, pletarske izdelke itd. na drobno in debelo
JOSIP MARTINC
 veletrgovina z galanterijo
MARIBOR

Članski prispevki in podpore Narodno-socijalne Zveze.

I. razred. — Članarina 1 k na teden. — Podpore: II. razred. — Članarina 2 k na teden. — Podpore: III. razred. — Članarina 3 k na teden. — Podpore:

Članstvo	nad 1/2 leta	nad 2 leti	nad 3 leta
V boleznih	10 tednov po 20 k	10 tednov po 25 k	10 tednov po 30 k
V brezposelnosti	nad 1 leto 5 ted. po 40 k	5 tednov po 45 k	6 tednov po 50 k
Porodnice	—	1 ted. po 25 k	—
Pogrebščine	—	4 ted. po 20 k	—
	—	enkrat 150 k	enkrat 200 k

Članstvo	nad 1/2 leta	nad 2 leti	nad 3 leta
V boleznih	10 tednov po 40 k	10 tednov po 45 k	10 tednov po 50 k
V brezposelnosti	nad 1 leto 5 ted. po 45 k	5 tednov po 55 k	6 tednov po 60 k
Porodnice	—	3 tedne po 35 k	5 tednov po 40 k
Pogrebščina	—	5 ted. po 35 k	6 ted. po 45 k
	—	4 ted. po 40 k	3 ted. po 40 k
	—	enkrat 250 k	enkrat 300 k

Članstvo	nad 1/2 leta	nad 2 leti	nad 3 leta
V boleznih	12 tednov po 50 k	10 tednov po 55 k	10 tednov po 60 k
V brezposelnosti	nad 1 leto 5 ted. po 60 k	10 tednov po 65 k	10 tednov po 70 k
Porodnica	—	6 tednov po 50 k	10 tednov po 50 k
Pogrebščina	—	4 tedne po 50 k	7 tednov po 50 k
	—	enkrat 350 k	enkrat 400 k

NSZ. ima svoje društvene prostore v Narodnem domu v Ljubljani (I. nadstropje, desno). Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 4. ure do 7. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. Tam lahko dobi vsakdo vsa nadaljna pojasnila. Za pisma je naslov: „Narodno-socijalna Zveza“ v Ljubljani, Telefon št. 77.